

IBUSÁR URÁNVÁROSBAN

PARTI NAGY LAJOS – DARVAS FERENC: IBUSÁR – MEGÁLLÓHELY

A POSZT gyorsan elkényelmesíti az embert: könnyű megszokni, hogy a játszóhelyek túlnyomó többsége néhány perces sétával elérhető. Kissé elszontyolodva láttam, hogy a Pécsi Harmadik Színház valahol a belvárosi helyszíneket feltüntető térkép határain túl leledzik, csak egy nyíl mutatja az irányt, hogy merre. Aztán mire a helyi járat, elhagyva a belvárost, odazötyögött a panelházak között álló, szocreál stílusú, kicsit kopottas, mégis barátságos színházhoz, beláttam: az Ibusárhoz bizony sokkal jobban illik ez a buszvégállomással szomszédos helyszín, s a külvárosi utazás nagyon is segíti a ráhangolódást az előadásra.

A színház kamaratermébe belépve ugyanis egy tipikus vidéki állomás irodáját látjuk kopott, stílustalan íróasztallal, a falon Magyarország vasúti térképével (mintha Szombathely közelében jelöltek volna be rajta egy kisebb állomást, talán az odagondolt Ibusárt?), a fogason a jellegzetes kék vasutas egyenruhákkal. Oldalt egy üvegfülke, benne telefon, hangosbemondó készülék. Józan kopottság, józan fények. (Az operettjelenetekben ezt a józanságot rózsaszín és világoszöld neovillódzás váltja fel.) Sárbogárdi Jolán sötétkék vasutaskosztümben, állig gombolt fehér blúzban, barna papucscipőben érkezik, kezében csíkos raffiaszatyor az alumínium éthordóval, benne Anyuska libafasírtja (játéktér: Steiner Zsolt és Vincze János; Jelmeztervező: Tresz Zsuzsa).

Füstí Molnár Éva (fotó: Szkárossy Zsuzsa)

Vincze János rendező Pécssett – hasonlóan Szegvári Menyhért egri és Pelsőczy Réka Örkény színházi rendezéséhez – a monodráma-változatot állította színpadra. Füstí Molnár Évának így nem csak a főszereplőt, de Sárbogárdi Jolán életének „valós” szereplőit, s az általa teremtett operettvilág hőseit is egymagának kell megjelenítenie. A pécsi előadás alapkérdése számomra éppen ebből a monodrámaformából adódik: ki beszél benne és kiről? A magától értetődő válasz az lenne, hogy Sárbogárdi Jolán beszél önmagáról és életének, darabjának szereplőiről. A helyzet azonban jóval bonyolultabb. Az előadás első felében ugyanis egy meglehetősen ironikus és önironikus Sárbogárdi Jolánt látunk-hallunk a színpadon, aki nemcsak Anyuska gyakran terhes gondoskodását és Vargányai Guszti közeledési kísérleteit, de önmagát is képes némi távolságtartással szemlélni, sőt, darabjának szereplőit sem veszi túlságosan komolyan. Időnként például maga is mosolyog a folyton ájuldozó Amália hercegkisasszonyon, éppúgy, mint színházat játszó önmagán. A néző pedig kicsit bizonytalan, hogy ez az irónia valóban Sárbogárdi Jolán sajátja-e (mert ha